

คอลัมน์แนะนำทำกินทั่วถิ่นไทย

มะพร้าวกะทิ

พนม เกิดแสง *

จากที่เคยมาบันทึกเทปวีดิทัศน์ กลางเขื่อนวชิราลงกรณ เมื่อหลายปีก่อนเกี่ยวกับการเลี้ยงปลาคังในกระชัง และได้ยินมาว่ามีเกาะอยู่กลางอ่างเก็บน้ำที่ปลูกเฉพาะมะพร้าวกะทิทั้งเกาะ ซึ่งมะพร้าวที่ได้ส่วนใหญ่จะเป็นมะพร้าวกะทิ ผมตั้งใจตั้งแต่นั้นว่าจะต้องกลับมาเพื่อนำไปเผยแพร่ให้ผู้สนใจได้รับรู้และรับทราบต่อไป

มะพร้าวกะทินิยมบริโภคเป็นของหวาน มีเนื้อหนาฟู อ่อนนุ่ม และหวานมัน มีคุณค่าทางโภชนาการสูง ยิ่งถ้าโรยน้ำตาลทรายบางๆด้านบนด้วยแล้ว นับว่าอร่อยดีนัก มีเส้นใยอาหารสูง ในปริมาณ 5.14-8.77 กรัม/100 กรัม ขณะที่เนื้อมะพร้าวธรรมดาจะมีเพียง 2.1 กรัม/100 กรัม ราคาที่ซื้อจากสวน ผลละ ประมาณ 30-50 บาท ส่วนราคาขายในซูเปอร์มาร์เก็ต ประมาณ 80-90 บาท และยังมีปริมาณไม่พอต่อความต้องการ

มะพร้าวกะทิ เกิดจากการกลายพันธุ์ของมะพร้าวธรรมดาทั่วไป มีเนื้อนุ่มหนา น้ำขุ่นเหนียวเมื่อนำผลไปเพาะจะไม่งอก การเลือกมะพร้าวลูกใดเป็นมะพร้าวกะทิให้เขย่าผลฟังดูว่าถ้าไม่มีเสียงน้ำในผลดังกล่าวเลย หมายถึงมะพร้าวผลนั้นเป็น“มะพร้าวกะทิ”

* นักวิชาการศึกษา ชำนาญการพิเศษ สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

e mail : eatpnk@ku.ac.th

ลักษณะโดยทั่วไปของมะพร้าวกะทิ ไม่ว่าจะเป็ลล้าต้น ทางใบ ใบย่อย และรูปทรงภายนอก ของผลเหมือนกับมะพร้าวปกติทุกประการ ส่วนลักษณะที่แตกต่างออกไปจะ เป็นเพียงภายในของผล คือมี เนื้ออ่อน นุ่ม พูลล้ายผิวมะกรูด ความหนา 2-3 เซนติเมตร รสชาติหวานมัน น้ำภายในผล มีน้อยและมีลักษณะข้นเหนียว

ซุนิก้า (Zunica) ชาวฟิลิปปินส์ได้ทำการศึกษา การเกิดมะพร้าวกะทิ โดยการควบคุมการผสมเกสรมะพร้าวต้นที่ให้ผลมะพร้าวกะทิ และมะพร้าวธรรมดา ให้ผสมตัวเอง ผลปรากฏว่าได้ผลมะพร้าวธรรมดา 3 ส่วน และมะพร้าวกะทิ 1 ส่วน การเกิดเป็นมะพร้าวกะทิถูกควบคุมโดยยีนเพียงคู่เดียว และถ่ายทอดพันธุกรรมตามกฎของเมนเดลทุกประการ ลักษณะกะทิเป็นลักษณะด้อย ส่วนลักษณะธรรมดาคือเป็นลักษณะข่ม และต้นมะพร้าวที่ให้ลูกเป็นกะทิอยู่ในสภาพฮีเทโรไซโกท (Heterozygote)หรือลักษณะที่เป็นพันธุ์ทาง เมื่อมะพร้าวธรรมดาผสมกับมะพร้าวพันธุ์ทาง จึงให้ผลผลิตออกมาเป็นมะพร้าวธรรมดา 3 ส่วน มะพร้าวกะทิ 1 ส่วน

ลักษณะของเนื้อมะพร้าวกะทิ มี 3 ประเภท คือ

เนื้อฟูเต็มกะล่าน้ำข้นเหนียว เนื้อฟูปานกลาง น้ำข้นเล็กน้อย และ เนื้อฟูเล็กน้อย น้ำใส

ธรรมชาติ ของ “มะพร้าวกะทิ” ทุกสายพันธุ์ เวลาติดผลในหนึ่งทะลาย จะมีผลที่ กลายเป็นกะทิรวมอยู่ด้วย 1 ผล หรือเป็นกะทิ ได้มากที่สุด ไม่เกิน 3 ผล ต่อหนึ่งทะลาย ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ “มะพร้าวกะทิ” มีราคาแพงกว่ามะพร้าวแกงทั่วไปเดิมทีมะพร้าวกะทิ จะมีสายพันธุ์เดียวคือ เป็นพันธุ์ที่มีต้นสูง 10 ถึง 15 เมตร โอกาสที่จะเกิดมะพร้าวกะทิบางผลในมะพร้าวต้นนั้นจะเกิดขึ้นได้ใน 2 กรณี คือ มะพร้าวที่ให้ผลกะทิ ปลูกอยู่เพียงต้นเดียวท่ามกลางมะพร้าวที่ให้ผลปกติ การจะเกิดมะพร้าวกะทิได้จะต้องเกิดจากการผสมเกสรระหว่างเกสรตัวเมียของจั่นที่กับเกสรตัวผู้ของจั่นน้องภายในต้นเดียวกัน และอีกกรณีคือ มะพร้าวที่ให้ผลกะทิ ปลูกอยู่หลายต้นในบริเวณเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน การเกิดมะพร้าวกะทิจะเกิดจากการผสมข้ามต้น หรือผสมภายในต้นเดียวกันแต่คนละจั่น

มะพร้าว ไม่ว่าจะเป็ลล้าต้นสูง หรือพันธุ์ต้นเตี้ย จะมียีนที่ควบคุมลักษณะเฉพาะของตัวเอง เมื่อใช้มะพร้าวพันธุ์ใดเป็นต้นแม่พันธุ์ ลักษณะของต้นแม่พันธุ์ที่ถูกควบคุมโดยยีนเหล่านั้นจะถ่ายทอดไปยังรุ่นลูก เช่น ทะลายผล สีของก้านทาง และสีของผิวผล (Louis, 2002) ดังนั้น การใช้มะพร้าวน้ำหอมเป็นต้นแม่พันธุ์ ผสมกับ

ละอองเกสรตัวผู้มะพร้าวกะทิ ลักษณะเฉพาะความหอมและความหวานของต้นแม่พันธุ์ควรจะถ่ายทอดไปยังต้นมะพร้าวลูกผสมกะทิ และให้ผลผลิตเป็นกะทิน้ำหอม เมื่อนำเทคนิคการเพาะเลี้ยงคัพภะเข้ามาช่วย ในการเพาะเลี้ยงผลมะพร้าวกะทิน้ำหอม ก็จะได้ต้นพันธุ์มะพร้าวกะทิน้ำหอม

คุณสมชาย วัฒนโยธิน

มะพร้าวกะทิลูกผสมต้นเดียว

คุณสมชาย วัฒนโยธิน นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ จากสถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร ซึ่งได้ริเริ่มวิจัยและพัฒนาปรับปรุงพันธุ์มะพร้าวกะทิอย่างต่อเนื่อง โดยได้กล่าวแก่ทีมงานว่า ในปี 2530 ดร.อุทัย จารณศรี แห่งบริษัทบางกอกฟลาวเวอร์เซ็นเตอร์ จำกัด ได้ทำการเพาะเลี้ยงมะพร้าวกะทิที่ได้จากพันธุ์มะพร้าวใหญ่และมะพร้าวกลางในอำเภอทับสะแก จังหวัดระยองศิริจันทร์ มะพร้าวกะทิมี 3 ลักษณะ คือ ผลใหญ่ กลาง และเล็ก เริ่มปลูกตั้งแต่ปี 2531-2533 รวมต้นที่ปลูก 2,150 ต้น ที่ริมอ่างเก็บน้ำเขื่อนเขาแหลม ในพื้นที่ประมาณ 250 ไร่ ที่อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี และพื้นที่ที่ปลูกมะพร้าวอยู่ห่างไกลจากมะพร้าวพันธุ์อื่นประมาณ 10 กม. เนื่องจากมะพร้าวกะทิที่ได้เป็นพันธุ์กะทิที่อยู่ในสภาพริเซสซิฟ โฮโมไซโกต (Recessive Homozygote) จึงพบลักษณะที่ผิดปกติในต้นพันธุ์มะพร้าวกะทีก่อนข้างสูง ลักษณะที่ผิดปกติที่พบ ได้แก่ ปล้องห่าง ก้านทางทำมุมแหลมกับลำต้น ใบย่อยแคบ และเรียงกันห่าง ๆ จั่นสั้น ระวังั้นหยิกไม่มีดอกตัวเมีย ผลบิดเบี้ยว เป็นต้น อย่างไรก็ตามสวนมะพร้าวกะทิ ดังกล่าวจัดว่าเป็นสวนมะพร้าวกะทิพันธุ์แท้ที่ใหญ่ที่สุดในโลก ผลผลิตที่ได้มะพร้าวกะทิ 100% และเป็นแหล่งพันธุ์กรรมมะพร้าวกะทิที่มีประโยชน์ในด้านการปรับปรุงพันธุ์ ปัจจุบันดำเนินการโดย คุณจิตติ รัตนเพียรชัย และ ดร.อุทัย จารณศรี แห่งบริษัท อุดิ จำกัด ซึ่งได้ให้ความเอื้อเฟื้อกับกรมวิชาการเกษตร ศึกษาพันธุ์มะพร้าวกะทิและคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีลักษณะที่ดี นำดอกตัวผู้มาผลิตละอองใช้ในการปรับปรุงพันธุ์มะพร้าวกะทิ และปลูกเปรียบเทียบพันธุ์ 2 แห่ง คือ สถานีทดลองพืชสวนกันธูลิ ศูนย์วิจัยยางสุราษฎร์ธานี อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อเดือนตุลาคม 2540 พันธุ์ลูกผสมระหว่างทุ่งเค็ดและกะทิดันแรกออกจันเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2542 อายุประมาณ 2 ปี 1 เดือน แห่งที่ 2 คือ ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง อำเภอลิเกา จังหวัดตรัง เริ่มปลูกเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2542

ในส่วนของการพัฒนาสายพันธุ์มะพร้าวกะทิที่ที่สวนผลิตพันธุ์มะพร้าวลูกผสมกันธูลิ ศูนย์วิจัยยางสุราษฎร์ธานี เมื่อปี 2538 และหนึ่งในทีมวิจัยพัฒนาที่สำคัญและประจำอยู่ที่สวน/แปลงทดลองโดยตลอดคือ คุณปริญดา หรุณหิม นักวิชาการเกษตร ชำนาญการ สถานีทดลองพืชสวนกันธูลิ ศูนย์วิจัยยางสุราษฎร์ธานี โดยได้กล่าวถึงการพัฒนาสายพันธุ์มะพร้าวกะทิแก่ที่ทีมงานว่า

คุณปริญดา หรุณหิม นักวิชาการเกษตร ชำนาญการ ศูนย์วิจัยยางสุราษฎร์ธานี

หลังจากที่ได้ พ่อพันธุ์มะพร้าวกะทิสายพันธุ์แท้ ที่ได้รับจากสวนมะพร้าวกะทิพันธุ์แท้ของบริษัท อุดมเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันจำกัด อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี ซึ่งสนับสนุนพ่อพันธุ์มะพร้าวกะทิสายพันธุ์แท้ 1 พันธุ์ จำนวน 44 ต้น ก็นำมาผสมกับแม่พันธุ์มะพร้าว 5 สายพันธุ์ ได้แก่ สายพันธุ์น้ำหอม สายพันธุ์มลายูสีเหลืองต้นเดี่ยวสายพันธุ์มลายูสีแดงต้นเดี่ยว สายพันธุ์ทุ่งเคล็ด และสายพันธุ์ เวสท์อัฟริกันต้นสูงพันธุ์ละ 100 ต้น พัฒนาและคัดเลือกจนได้มะพร้าวกะทิลูกผสม 2 สายพันธุ์ ได้แก่มะพร้าวกะทิลูกผสมสายพันธุ์ YDK และมะพร้าวกะทิลูกผสม สายพันธุ์ NHK ซึ่งมีโอกาส ได้ผล ที่เป็นกะทिर้อยละ 25 วิธีนี้ตั้งแต่เริ่มเพาะจนถึงตกผล ใช้เวลาประมาณ 5 ปี

มะพร้าวสายพันธุ์ YDK เป็นมะพร้าวพันธุ์ลูกผสมกะทิระหว่างมลายูสีเหลืองต้นเดี่ยว (พันธุ์แม่) กับมะพร้าวกะทิสายพันธุ์แท้ (พันธุ์พ่อ)

มะพร้าวพันธุ์ลูกผสมกะทิระหว่างมลายูสีเหลืองต้นเดี่ยว (พันธุ์แม่) กับ มะพร้าวกะทิสายพันธุ์แท้ (พันธุ์พ่อ) หรือ ในชื่อมะพร้าวกะทิลูกผสมชมพู 84-1 มีลักษณะเด่น คือ ออกจั่นและติดผลเร็วอายุการออกจั่นสายพันธุ์ YDK ต้นแรกออกจั่นที่อายุ 29 เดือนและออกจั่นครบ 50% ของจำนวนต้นที่ปลูก เร็วที่สุด ออกจั่นครบเมื่ออายุ 37 เดือน ขณะที่ต้นเดี่ยว (สูงจากพื้นที่ดินประมาณ 50-60 เซนติเมตร) หลังปลูกประมาณ 4 ปี ก็เริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ให้ผลผลิตสูง เฉลี่ย 1,902 ผล/ไร่/3 ปีแรก (ช่วงอายุ 4-7 ปี) คิดเป็นรายได้ 28,008 บาท/ไร่ ถ้าแหล่งปลูกปลอดจากมะพร้าวธรรมชาติ จะมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็น 34,002 บาท/ไร่ ขึ้นอยู่กับระบบการจัดการสวน

ส่วนมะพร้าวสายพันธุ์ NHK เป็นมะพร้าวพันธุ์ลูกผสมกะทิระหว่างพันธุ์น้ำหอม (พันธุ์แม่) กับกะทิสายพันธุ์แท้ (พันธุ์พ่อ)

มะพร้าวพันธุ์ลูกผสมกะทิระหว่างพันธุ์น้ำหอม (พันธุ์แม่) กับกะทิสายพันธุ์แท้ (พันธุ์พ่อ) หรือ ในชื่อมะพร้าวกะทิลูกผสมชมพู 84-2 มีลักษณะเด่น คือ ออกจั่นเร็ว ต้นแรกออกจั่นอายุ 31 เดือน และออกจั่นครบ 50% ของจำนวนต้นที่ปลูก เมื่อ 39 เดือน ให้ผลผลิตเป็นมะพร้าวกะทิที่มีกลิ่นหอมทั้งน้ำและเนื้อ จำนวน 55% ของจำนวนต้นที่ปลูก โดยให้ผลผลิตเฉลี่ย 1,064 ผล/ไร่/3 ปีแรก (อายุ 4-7 ปี)

หลังจากที่มิววิจัยมะพร้าวกะทิได้พัฒนาสายพันธุ์มะพร้าวได้จำนวน 2 สายพันธุ์ และโอกาส ได้ผล ที่เป็นกะทีย่อยละ 25 คิ่งแล้ว มิววิจัยยังมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาให้ได้สายพันธุ์มะพร้าวกะทิถึง 50 และ 100 เปอร์เซ็นต์คือตั้งใจว่าจะทำให้เป็นมะพร้าวกะทิทุกผล

คุณปริยดา อธิบายว่า การเลือกสายพันธุ์มะพร้าวน้ำหอม x กะทิ และมลายูสีเหลืองต้นเดี่ยว x กะทิ เป็นสายพันธุ์เด่นเพื่อสร้างมะพร้าวพ่อพันธุ์แม่พันธุ์กะทิ 100 เปอร์เซ็นต์ เพราะมะพร้าวน้ำหอมกะทิจะมีโอกาสได้ผลผลิตเป็นทั้งมะพร้าวน้ำหอม และ มะพร้าวน้ำหอมกะทิ ซึ่งจากข้อมูลวิจัยที่เก็บได้คือ ได้มะพร้าวกะทิ 50 เปอร์เซ็นต์ หมายถึง ในจำนวน 100 ต้นที่ปลูก มีจำนวน 50 ต้น ที่ให้ผลเป็นกะทิและน้ำหอม แต่ใน 50 ต้น ผลของมะพร้าวที่จะได้จะเป็นกะทิและน้ำหอม ไม่ครบทุกผล ส่วนมลายูสีเหลืองต้นเดี่ยว x กะทิ มีข้อดีตรงที่ให้ผล

ผลิตต่อปีสูง ประมาณ 1,800-1,900 ลูก ซึ่งเป็นข้อดีของมะพร้าวน้ำหอมกะทิที่ให้ผลผลิตต่อปีประมาณ 1,100-1,200 ลูก เท่านั้น การเพิ่มผลผลิตให้เป็นกะทิ จาก 25 เปอร์เซ็นต์ ของสายพันธุ์เด่น ปัจจุบันคณะวิจัยสามารถเพิ่มผลผลิตที่เป็นมะพร้าวกะทิได้ถึง 50 เปอร์เซ็นต์แล้ว และอยู่ระหว่างการทดลองให้ได้มะพร้าวกะทิแท้ 100 เปอร์เซ็นต์

ทางคณะผู้วิจัยจึงได้ใช้เทคนิคการเพาะเลี้ยงคัพภะ (Embryo culture) (คัพภะ คือ ส่วนที่เป็นเมล็ดสีเหลืองอ่อนที่อยู่ในเนื้อมะพร้าวตรงบริเวณตาน้ำ ซึ่งจะพัฒนาเป็นจาว และต้นมะพร้าว) โดยนำ เอ็มบริโอของผลมะพร้าวกะทิมาเลี้ยงในวุ้นในสภาพปลอดเชื้อ เอ็มบริโอของมะพร้าวกะทิจะพัฒนาขึ้นโดยสร้างราก ยอด ใบ และเมื่อเจริญเติบโต ถึงระยะหนึ่งก็สามารถนำออกไปปลูกได้ การขยายพันธุ์โดยวิธีนี้จะใช้เวลาเพาะเลี้ยงอยู่ในวุ้นประมาณ 2-3 ปี แล้วจึงนำออกไปปลูกในแปลง ซึ่งจะใช้เวลาอีกประมาณ 5 ปี จึงออกผล ได้ต้นพันธุ์มะพร้าวกะทิน้ำหอม 100% ลูกผสมทั้ง 2 สายพันธุ์และ เมื่อนำไปปลูก จะให้ผลที่เป็นกะทิ 25 เปอร์เซ็นต์ แต่หากมีการควบคุมเกสรก็จะได้ผลผลิตมากขึ้น

คุณดำรง พงศ์มานะวุฒิ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร

คุณดำรง พงศ์มานะวุฒิ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการ เกษตร กล่าวว่า การวิจัยเกี่ยวกับมะพร้าวกะทิของสถานีจะเน้นพัฒนาสายพันธุ์ต้นเดี่ยว ผลดก เก็บเกี่ยวง่าย และผลที่ไม่ใหญ่เกินไปคือพอดีกับการรับประทานพอดีคน เป้าหมายจะพัฒนาให้เป็นมะพร้าวกะทิ 100 เปอร์เซ็นต์ และเนื่องจากมะพร้าวกะทิมีราคาสูงกว่ามะพร้าวธรรมดา ถ้าในปีหนึ่งมะพร้าวติดผล จำนวน 100 ผล/ต้น/ปี ถ้าเพียงแค่ 25 ผลเป็นมะพร้าวกะทิ ปกติมะพร้าวธรรมดา ขายกันเป็นมะพร้าวแคง ผลละ 8 บาท จะมีรายได้ 800 บาท/ต้น/ปี หากปลูกแล้วได้มะพร้าวกะทิ 25 ผล ขายผลละ 50 บาทจะได้เงินจากการขายมะพร้าวกะทิ 1,250 บาท บวกกับที่ไม่เป็นกะทิ 600 บาท เป็นเงิน 1,850 บาท ดังนั้นผู้ปลูกมะพร้าวจะมีรายได้ต่อต้นเพิ่มขึ้น หากพื้นที่ไร่นาหนึ่ง ปลูกมะพร้าวได้ 25 ต้น (ระยะ 8x8 เมตร) เกษตรกรจะมีรายได้จากการปลูกมะพร้าว 46,250 บาท/ไร่ โดยประมาณ

ปัจจุบัน ต้นพันธุ์ที่ได้จากการเพาะเนื้อเยื่อ ที่นำลงปลูกเริ่มให้ผลผลิตแล้ว ทางสถานีวิจัยกำลังคัดเลือกต้นที่มีลักษณะดี โดยดูข้อของลำต้น ใบ และการให้ผลผลิต จากการนำต้นที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อลงปลูก ลักษณะของต้นและผลแตกต่างกันมาก บางต้นไม่สามารถที่จะเก็บไว้ทำพันธุ์ได้เลย ผลผลิตที่ได้จากต้นเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ผลผลิตไม่ดก

การนำ เอ็มบริโอของผลมะพร้าวกะทิมาเลี้ยงในสภาพปลอดเชื้อ

การนำต้นที่ได้จากการเพาะเนื้อเยื่อ ไปปลูกเพื่อให้ได้กะทิ 100 เปอร์เซ็นต์ มีเอกชนนำไปปลูกที่เกาะกลางเขื่อนเขาแหลม จังหวัดกาญจนบุรี"เกาะมะพร้าวกะทิ"ตั้งอยู่ในทะเลสาบเขื่อนวชิราลงกรณ อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี ห่างจากฝั่งโดยการนั่งเรือหางยาวไปประมาณ 45 นาที ความน่าสนใจของที่นี่คือ เป็นเกาะที่ปลูกเฉพาะต้นมะพร้าวพันธุ์กะทิหมดทั้งเกาะ เพื่อป้องกันไม่ให้แมลงที่ทำหน้าที่ผสมเกสร ไปเอาเกสรของมะพร้าวพันธุ์อื่น ๆ มาผสม จนอาจจะทำให้มะพร้าวกะทิกลายพันธุ์ หากมีต้น มะพร้าวธรรมดาอยู่ในบริเวณใกล้เคียง จะมีโอกาสที่เกิดการผสมข้ามพันธุ์ขึ้น ผลมะพร้าวที่ได้ จะไม่เป็นมะพร้าวกะทิเพราะอิทธิพลของละอองเกสร มะพร้าวธรรมดาปลิวมาผสมพันธุ์กับดอกเกสรตัวเมียของมะพร้าวกะทิทำให้มะพร้าวผลนั้นเป็นมะพร้าวปกติ

สภาพของเกาะมะพร้าวกะทิ อ่างเก็บน้ำเขื่อนวชิราลงกรณ

จากการสังเกตลักษณะของต้นมะพร้าวบนเกาะจะเป็นมีความสูง15-20 เมตรทีเดียว ปัจจุบันมีมะพร้าวกะทิทั้งหมดประมาณ 1,700 ต้น (จากเดิมที่เริ่มปลูก 2,000 ต้น) ช่วงที่มีมะพร้าวออกมากที่สุดจะอยู่ในช่วงประมาณ

เดือน มี.ค.-พ.ค. เฉลี่ยประมาณมากกว่า 1,000 ผล/สัปดาห์ และในช่วงประมาณ ส.ค.-ต.ค. ผลผลิตจะน้อยที่สุด ราคาขายบนเกาะผลละ 50 บาท

นอกจากนี้คุณปริญา ยังได้กล่าวเพิ่มเติมถึงการพัฒนาสายพันธุ์มะพร้าวกะทิ ว่านอกจากเทคนิคการเพาะเลี้ยงคัพพะ(Embryo culture) โดยนำ เอ็มบริโอของผลมะพร้าวกะทิมาเลี้ยงในวุ้นในสภาพปลอดเชื้อ แล้วอาจจะใช้เทคนิคการทำหมันมะพร้าวเข้าร่วมในการช่วยผสมละอองเกสรด้วยคือ การปลิดดอกตัวผู้ทิ้งให้หมด เหลือเฉพาะดอกตัวเมีย

การทำหมัน มะพร้าว โดยการปลิดเอาละอองเกสรตัวผู้จากต้นพ่อพันธุ์มะพร้าวกะทิ 100 เปอร์เซ็นต์มาฝังให้แห้งแล้วเอาละอองเกสรเก็บไว้ ในที่มีความชื้นไม่เกิน 15% (เก็บในตู้เย็นช่องธรรมดา) จัดบันทึก และทำเครื่องหมายไว้ที่ต้นนั้นๆ โดยปลิดดอกตัวเมียจะบานประมาณ 14 วัน หลังออกจัน เมื่อดอกตัวเมีย บานก็นำละอองเกสรตัวผู้ที่เก็บไว้ ไปพ่นทุกวันติดต่อกันเป็นเวลา 3 วัน จนกว่าดอกตัวเมียจะบานหมด ทิ้งไว้ 2 สัปดาห์ จะมีโอกาสได้ต้นมะพร้าวกะทิ 2 ใน 3

ปลิดดอกตัวผู้ทิ้งให้หมด เหลือเฉพาะดอกตัวเมีย

เอาละอองเกสรตัวผู้เก็บไว้ ใช้

นำเกสรตัวผู้ที่เก็บไว้มาพ่นดอกตัวเมียที่บ้านบนต้นที่หมายไว้

ถ้าหากดอกตัวเมียเริ่มบานก่อน 14 วัน จะนำเกสรตัวผู้ที่นำได้จากการผลิตมาป้ายที่ดอกตัวเมียได้ทันที และนำเกสรตัวผู้มาป้ายที่ดอกตัวเมียติดต่อกันเป็นเวลา 3 วัน ในระหว่างที่จันบาน ซึ่งธรรมชาติของมะพร้าวจันจะบานจากบนลงล่าง และหากดอกตัวเมียไม่ได้รับการผสมหลังจันบานใน 3 วันก็จะร่วง

การขยายพันธุ์มะพร้าวกะทิลูกผสม

คุณปริญญา แนะนำว่า เมื่อเราเก็บผลพันธุ์จากต้นแม่พันธุ์ที่มีอายุครบ 12 เดือนมาแล้ว หลังจากนั้นจะต้องทำการปาดหน้าผลเพื่อให้น้ำซึมผ่านเข้าไปได้ง่ายในขณะที่นำไปเพาะในแปลง ทำให้กล้าพันธุ์เจริญงอกงามได้เร็วขึ้น และงอกตรงตามจุดที่ต้นกล้าควรจะงอก

เมื่อได้ทำการปาดผลพันธุ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ให้นำผลพันธุ์ไปฝังในที่ร่มประมาณ 2 สัปดาห์ หรือ ฝังจนกว่าผลพันธุ์เกิดการเปลี่ยนสีเป็นสีน้ำตาล จึงจะนำผลพันธุ์ไปทำการเพาะในแปลงปลูกต่อไป

การให้น้ำจะให้อาทิตย์ละ 1 ถึง 2 ครั้งขึ้นอยู่กับสภาพความชื้นในดิน ต้นกล้าจะใช้ระยะเวลาในการเจริญเติบโตประมาณ 5 ถึง 6 เดือน จึงจะนำไปลงปลูกได้

การปลูกมะพร้าวกะทิลูกผสม มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ ให้ตัดรากที่ติดมากับต้นกล้าให้หมด เตรียมหลุมปลูกขนาด กว้าง 1 เมตร / ยาว 1 เมตร / ลึก 1 เมตร ใส่ปุ๋ยร็อกฟอสเฟต รองก้นหลุม 500 กรัม/หลุม รองก้นหลุมทับอีกครั้งด้วยปุ๋ยอินทรีย์ประเภทมูลสัตว์ นำต้นกล้าที่ตัดรากเรียบร้อยแล้ว นำมาปลูก กลบฝังให้แน่น รดน้ำให้ชุ่ม ใส่ปุ๋ยเคมี สูตร 13-13-21 ปีที่ 1 จำนวน 1 กิโลกรัม/หลุม ปีที่ 2 ใส่ 2 กิโลกรัม/หลุม ปีที่ 3 ใส่ 3 กิโลกรัม/หลุม ตั้งแต่ปีที่ 4 เป็นต้นไป ปีละ 4 กิโลกรัม/หลุม โดยแบ่งใส่ 2 ครั้ง ต้นฤดูฝน และก่อนสิ้นฤดูฝน

กำจัดวัชพืชโดยใช้เครื่องตัดหญ้าสะพายหลังรอบโคนมะพร้าว รัศมี 2 เมตร ส่วนระหว่างแถวและต้นตัดหญ้าโดยใช้เครื่องตัดหญ้าติดท้ายรถแทรกเตอร์ รดน้ำในช่วงฤดูแล้งทุกปี โดยการให้น้ำแบบระบบสปริงเกลอร์

คุณภาพผลมะพร้าวกะทิ พบว่า สายพันธุ์ NHK มีน้ำหนัก 2,130 กรัม มีน้ำหนักเปลือก 772 กรัม คิดเป็น 36.24 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักผล แต่มีน้ำหนักเนื้อมะพร้าวกะทิมากที่สุด 730 กรัม/ผล คิดเป็น 34.27 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักผล ส่วนสายพันธุ์ YDK มีขนาดผลเล็กสุด 1,828 กรัม มีเปลือกบาง น้ำหนักเปลือก 614 กรัม คิดเป็น 33.59 เปอร์เซ็นต์ และมีน้ำหนักเนื้อมะพร้าวกะทิ 720 กรัม คิดเป็น 39.39 เปอร์เซ็นต์

ต้นพันธุ์มะพร้าวที่ให้ผลผลิตมะพร้าวกะทิน้ำหอม จากการผสมพันธุ์มะพร้าวระหว่างต้นแม่พันธุ์มะพร้าว น้ำหอมกับละอองเกสรมะพร้าวกะทิ ปรากฏว่าได้ต้นพันธุ์ลูกผสมกะทิ ที่ให้ผลผลิตเป็นมะพร้าวกะทิที่มีเนื้อและน้ำมีกลิ่นหอม เหมือนกับแม่พันธุ์ ซึ่งเป็นพันธุ์น้ำหอม รวมทั้งหมด 35 ต้น จากจำนวนทั้งหมด 64 ต้น คิดเป็น 55 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนต้นทดลอง

ประมาณการผลผลิตที่ได้จากการปลูกมะพร้าวสายพันธุ์ลูกผสมกะทิ เมื่อคำนวณรายได้โดยคิดราคาผลมะพร้าวกะทิ ที่ราคาผลละ 30 บาท และมะพร้าวธรรมดา ราคาผลละ 3 บาท พบว่าผลผลิตรวม 3 ปี (ปีที่ 4-7) ของผลผลิตรวมสายพันธุ์หลายสีเหลืองต้นเดี่ยว x กะทิ (YDK) เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงสุด จำนวน 3,378 ผล/ไร่/3 ปีแรก คิดเป็นรายได้ 28,008 บาท/ไร่/3 ปีแรก มีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต/ไร่ ให้สูงขึ้นเป็น 34,002 บาท/ไร่/3 ปีแรก โดยเลือกแหล่งที่ปลูกให้ปลอดภัยจากมะพร้าวธรรมดา จะทำให้มีรายได้สูงขึ้นเป็น 55,737 บาท/ไร่/3 ปีแรก โดยใช้เทคโนโลยีในการทำหมันและช่วยผสมพันธุ์มะพร้าวด้วยละอองเกสรมะพร้าวกะทิพันธุ์แท้ มะพร้าวกะทิ ลูกผสมทั้ง 2 สายพันธุ์ เมื่อนำไปปลูกจะให้ผลที่เป็นกะทิ ประมาณ 25 เปอร์เซ็นต์ แต่หากมีการควบคุมเกสรจะให้ผลผลิตมากขึ้น

นับเป็นข่าวดีที่ กรมวิชาการเกษตร ประสบความสำเร็จในการปรับปรุงพันธุ์มะพร้าวกะทิ พร้อมส่งเสริมให้เกษตรกรนำไปปลูกเพื่อการค้า เพิ่มรายได้มากขึ้น ถือว่าเป็นงานวิจัยมะพร้าวกะทิชิ้นแรกของโลก และได้รับรางวัลยอดเยี่ยมของกรมวิชาการเกษตร รวมทั้งงานวิจัยยอดเยี่ยมในวาระที่กรมวิชาการเกษตร ก่อตั้งครบ 36 ปี ปัจจุบันอยู่ระหว่างเร่งผลิตต้นพันธุ์มะพร้าวกะทิลูกผสมพันธุ์ใหม่ทั้ง 2 พันธุ์ โดยใช้พื้นที่กว่า 80 ไร่ เพื่อรองรับ

ความต้องการของเกษตรกรที่มียอดสั่งจองต้นพันธุ์เข้ามาแล้วกว่า 20,000 ต้น ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค ทั้งการบริโภค สดโดยตรง และนำไปเป็นส่วนประกอบในอาหาร เช่น ไอศกรีม ขนมหวาน ต่างๆ หรือแม้กระทั่งการนำไปแปรรูปและบรรจุกระป๋องเพิ่มมูลค่ามะพร้าวให้มีราคาสูงขึ้น

สนใจรายละเอียดเพิ่มเติม สามารถติดต่อสอบถามได้ที่

- สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร โทร. 0-2579-0583 ต่อ 135
 - ศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร หรือ สถานีทดลองพืชสวนคันธุลี ศูนย์วิจัยยางสุราษฎร์ธานี โทร. 0-7738-1963
- เอกสารอ้างอิง

1. สมชาย วัฒนโยธิน, หฤษฎี ภัทรคิดก และคนอง คลอดเพ็ง. 2539. การจัดการการผลิตมะพร้าว. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการการผลิตพืชไร่อุตสาหกรรม. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. หน้า 166-233.
2. อุทัย จารณศรี จิตติ รัตนเพียรชัย นภดล ไกรพานนท์ และฐิติภาส ชิตโชติ 2536 การทำสวนมะพร้าวกะทิพันธุ์แท้ขนาดใหญ่ การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 31 หน้า 25-31
3. อุทัย จารณศรี. 2547. วิวัฒนาการการทำสวนมะพร้าวกะทิการค้า. วารสารเครือข่ายพืชปลูกพื้นเมืองไทย. ฉบับที่ 2. หน้า 16-18.
4. Louis, I. Henry. 2002. Coconut-The Wonder Plam. Nanjit Offset Printers, India. 220 p.

หรือหากท่านที่สนใจข้อมูลในรูปแบบ ดีวีดี เรื่อง มะพร้าวกะทิ สามารถติดต่อสั่งซื้อได้ที่ สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ลาดยาว จตุจักร กทม. 10900 โทร 02-5792294 และ 02-9428460 ต่อ 500 หรือ <http://www.eto.ku.ac.th/media/index.html>

ฉบับหน้าจะนำท่านไปดู เครื่องปอกฝักรังเพื่อการผลิตฝักรังแช่บ๊วย ของดีจากงานวิจัย ภาควิชาเกษตรกลวิธาน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีกครั้ง ครับ
